

KARTA PRZEDMIOTU

1. Informacje wstępne

Nazwa przedmiotu	Specjalne potrzeby edukacyjne małych dzieci
Wydział	Wydział Psychologii, Pedagogiki i Nauk Humanistycznych
Kierunek	Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna
Specjalność/Ścieżka specjalizacyjna	—
Poziom PRK	7 PRK
Poziom kształcenia	jednolite studia magisterskie
Forma studiów	studia niestacjonarne
Grupa zajęć	Dziecko lub uczeń ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi w przedszkolu i klasach I–III szkoły podstawowej (standard kształcenia: Nauczyciel przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej (klasy I–III szkoły podstawowej)
Liczba punktów ECTS	3
Rodzaj przedmiotu	obowiązkowy
Liczba godzin ogółem	20 godz.
Cykl dydaktyczny	2024/2025 zimowy
Semestr studiów	3
Rok studiów	2
Profil kształcenia	praktyczny
Rok realizacji	2025/2026
Język wykładowy	polski
Osoba odpowiedzialna za przedmiot	dr Agnieszka Misiuk (e-mail: amisiuk@afm.edu.pl)

Semestr, liczba punktów ECTS, rodzaj zajęć, liczba godzin w planie studiów

Semestr	Ćwiczenia
3	20 godz. 3 ECTS

2. Cele przedmiotu

C1	Celem zajęć jest zapoznanie Studentów ze specyfiką pracy z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Proponowane Studentom treści oraz prezentowane i tworzone pomoce dydaktyczne mają służyć nauce dostosowywania wsparcia, metod i form pracy do indywidualnych potrzeb i możliwości dzieci z SPE.
----	---

3. Wymagania wstępne

Brak

4. Opis efektów uczenia się

W1	Wiedza: Student/Studentka posiada wiedzę: - o zróżnicowanych możliwościach dzieci, wynikających z opóźnień, zaburzeń lub przyspieszenia rozwoju i ma świadomość dostosowywania do nich zadań rozwojowych i edukacyjnych;	EUK7_W8
W2	Wiedza: Student/Studentka posiada wiedzę: - dotyczącą standardów etycznych i zasad pracy z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych;	EUK7_W9
U1	Umiejętności: Student/Studentka: - dobiera, tworzy i modyfikuje materiały, środki i pomoce dydaktyczne, by były dostosowane do pracy z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;	EUK7_U3, EUK7_U4
K1	Kompetencje społeczne: Student/Studentka: - pracuje efektywnie w zespole pełniąc różne role w celu doskonalenia swoich kompetencji społecznych.	EUK7_KS4

5. Treści programowe

Ćwiczenia (20 godz.)

Kod	Tematyka zajęć (nr semestru: 3)
Cw1	1. Wprowadzenie w problematykę specjalnych potrzeb edukacyjnych- ujęcia definicyjne. Pomoce i narzędzia wykorzystywane w pracy z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych cz.1. 2. Rodzaje specjalnego wsparcia edukacyjnego. Pomoce i narzędzia wykorzystywane w pracy z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych cz.2. 3. Dziecko ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi: specyfika wsparcia dostosowana do potrzeb dziecka. 4. Standardy etyczne i zasady pracy z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Realizacja zasady inkluzji. 5. Tworzenie warunków do rozwijania kompetencji społeczno-emocjonalnych dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych. 6. Praca z rodzicami dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz specjalistami wspierającymi proces ich wychowania i nauczania. 7. Pomoce dydaktyczne wykorzystywane w pracy z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych- prezentacja przygotowanych przez Studentów pomocy wraz z omówieniem grupy dzieci dla której są przeznaczone oraz korzyści rozwojowych i edukacyjnych wynikających z ich stosowania

6. Metody dydaktyczne

Ćwiczenia	
M2	Analiza tekstów
M3	Burza mózgów
M6	Dyskusja
M16	Praca w grupach
M19	Studium przypadku

7. Nakład pracy studenta

Forma aktywności studenta	Obciążenie studenta
Ćwiczenia	20 godz.
W tym metodą e-learning:	0 godz.

Praca własna studenta	
	55 godz.

Całkowite obciążenia	
Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu wynikająca z całego nakładu pracy studenta	75 godz.
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla przedmiotu	3 ECTS

8. Kryteria oceny

Warunki zaliczenia przedmiotu:

Na ocenę końcową składają się dwa parametry:

1. aktywność podczas zajęć przejawiająca się poprzez udział w dyskusjach, wykonywanie proponowanych zadań oraz stworzenie portfolio zawierającego skrócony opis zrealizowanych treści (0-10 punktów),
2. przygotowanie pomocy dydaktycznej, którą można wykorzystać w pracy z dzieckiem o specjalnych potrzebach edukacyjnych, omówienie jej zastosowania oraz grup dzieci, dla których może być przeznaczona (0-5 punktów).

Ad1. 10 - 9 punktów – bardzo częsta aktywność podczas zajęć wynikająca z rzetelnego przygotowywania się do nich, wysoki poziom zaangażowania podczas dyskusji i wykonywania proponowanych w czasie zajęć zadań oraz opracowanie portfolio zawierającego skrócony opis realizowanych treści;

8 - 7 punktów - częsta aktywność podczas zajęć wynikająca z przygotowywania się do nich, wysoki poziom zaangażowania podczas dyskusji oraz wykonywania proponowanych w czasie zajęć zadań oraz opracowanie portfolio zawierającego skrócony opis realizowanych treści;

6 – 5 punktów - aktywność podczas zajęć, zaangażowanie podczas dyskusji i wykonywania proponowanych w czasie zajęć zadań oraz opracowanie portfolio zawierającego skrócony opis realizowanych treści;

4 - 3 punkty –dość niski poziom zaangażowania podczas dyskusji i wykonywania proponowanych w trakcie zajęć zadań oraz opracowanie portfolio zawierającego skrócony opis niektórych realizowanych treści;

1-2 punkty –bardzo niski poziom zaangażowania podczas dyskusji i wykonywania proponowanych w trakcie zajęć zadań oraz opracowanie portfolio zawierającego skrócony opis niektórych realizowanych treści;

0 punktów- brak aktywnego uczestniczenia w zajęciach poprzez nie wykonywanie proponowanych w trakcie zajęć zadań i ćwiczeń, nie uczestniczenie w dyskusjach oraz brak przygotowanego portfolio.

Ad.2. 5 punktów – pomoc: dostosowana do potrzeb i możliwości dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; wykonana w sposób staranny, atrakcyjna i dająca możliwość wielokrotnego użycia; uzasadnienie: jasne, precyzyjne i poparte argumentami merytorycznymi; wskazujące w sposób wyczerpujący, dla jakiej grupy dzieci jest przeznaczona oraz, jakie kompetencje można rozwijać dzięki stosowaniu prezentowanej pomocy;

4 punkty – pomoc: dostosowana do potrzeb i możliwości dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; wykonana w sposób staranny, atrakcyjna i dająca możliwość wielokrotnego użycia; uzasadnienie: precyzyjne i poparte argumentami merytorycznymi; wskazujące dla jakiej grupy dzieci jest przeznaczona oraz, jakie kompetencje można rozwijać dzięki stosowaniu prezentowanej pomocy;

3 punkty – pomoc: dostosowana do potrzeb i możliwości wybranej grupy dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; wykonana w sposób staranny, atrakcyjna; uzasadnienie: wskazujące dla jakiej grupy dzieci jest przeznaczona oraz, jakie kompetencje można rozwijać dzięki stosowaniu prezentowanej pomocy;

2 punkty – pomoc: dostosowana do potrzeb i możliwości wybranej grupy dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; uzasadnienie: wskazujące w sposób niepełny, dla jakiej grupy dzieci jest przeznaczone oraz, jakie kompetencje można rozwijać dzięki stosowaniu prezentowanej pomocy;

1 punkt – pomoc: dostosowana do możliwości wybranej grupy dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; uzasadnienie: w niewielkim stopniu wskazujące, dla jakiej grupy dzieci jest przeznaczona oraz, jakie kompetencje można rozwijać dzięki stosowaniu prezentowanej pomocy.

Ćwiczenia	
Na ocenę 5:	14-15 punktów (z ogólnej sumy punktów)
Na ocenę 4,5:	13 punktów (z ogólnej sumy punktów)
Na ocenę 4:	11-12 punktów (z ogólnej sumy punktów)
Na ocenę 3,5:	10 punktów (z ogólnej sumy punktów)
Na ocenę 3:	8-9 punktów (z ogólnej sumy punktów)

9. Literatura

Literatura podstawowa

1. 1. Thompson J., Specjalne potrzeby edukacyjne. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2013.
2. Gładyszewska-Cylulko J., Cytowska B. i in., Specjalne potrzeby edukacyjne uczniów z niepełnosprawnościami. Charakterystyka, specyfika edukacji i wsparcie, Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2017.
3. Skalbani B., Poradnictwo pedagogiczne. Przegląd wybranych zagadnień, Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2018.
4. Olechowska A., Specjalne potrzeby edukacyjne, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2016.
5. Kohut D. (red.) Dziecko o specjalnych potrzebach w kręgu interdyscyplinarnej terapii. Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2018 (wybrane fragmenty).

Literatura uzupełniająca

1. 1. Buchnat M., Przystosowanie szkolne dzieci 6-letnich ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, Wyd. Wyższej Szkoły Humanistycznej, Leszno 2013.
2. Kuracki K., Biblioterapia i bajkoterapia w pracy z dzieckiem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (W:) Śmiechowska-Petrovskij E., Kwiatkowska E., Dzieci z trudnościami poznawczymi i emocjonalnymi w młodszy wieku. Wydawnictwo Naukowe UKSW, Warszawa 2018.
3. Ciechowski M., Rozwijanie empatii u dzieci w młodszy wieku (W:) Śmiechowska-Petrovskij E., Kwiatkowska E., Dzieci z trudnościami poznawczymi i emocjonalnymi w młodszy wieku. Wydawnictwo Naukowe UKSW, Warszawa 2018.
4. Albański L., Drejer F., Zieja E., Jakubczyk K., Dul I., Terapia w pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, Wyd. KPSW, Jelenia Góra 2018.
5. Kazubowska U., Rodzina jako przestrzeń profesjonalnego i intuicyjnego wspomaganie rozwoju dziecka – rzeczywistość i wyzwania. (W:) J. Bulawa-Halaszy (red.) Wokół rozwoju dziecka. Wyd. Volumina.pl, Szczecin 2017.

Publikacje prowadzącego

1. 1. Misiuk A., Realizacja koncepcji „Porozumienia bez przemocy” jako przykład edukacji alternatywnej. Państwo i Społeczeństwo, nr 2, 2016.
2. Misiuk A., Wykorzystanie programu profilaktyczno - wychowawczego „Spójrz inaczej” w procesie wspomaganie rozwoju psychospołecznego dzieci (W:) J. Aksman, A. Doušková, J. Gabzdyl (red.) Kompetencje - kształcenie - ewaluacja : w poszukiwaniu innowacyjnego modelu kształtowania i oceny kompetencji uczniów młodszych. Oficyna Wydawnicza AFM, Kraków 2015.
3. Misiuk A., Znaczenie poczucia kompetencji społecznych dla rozwoju dzieci w młodszy wieku szkolnym. [W:] A. Guzik, R. Sigva [red.] Teoretyczne i praktyczne aspekty współczesnej edukacji. Wydawnictwo Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza-Modrzewskiego, Kraków 2009.
4. Misiuk A., Dziecko zdolne w klasie szkolnej [W:] O. Boczarowa, J. Aksman [red.] Pedagogiczne i społeczne wsparcie uzdolnionych dzieci i młodzieży. Wydawnictwo Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza-Modrzewskiego, Kraków 2010.
5. Misiuk A., Rozwój zdolności do współpracy dzieci w młodszy wieku szkolnym [W:] I. Adamek, M. Grochowalska, E. Żmijewska [red.] Relacje i konteksty (w) edukacji elementarnej. Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, Kraków 2010.
6. Misiuk A., Umiejętność współpracy uczniów klas I a ich pozycja w grupie rówieśniczej. (W:) Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna. Badania, opinie, inspiracje. (red.) M. Karwowska-Struczyk, D. Sobierańska, M. Szpotowicz. Wydawnictwo Żak, Warszawa 2011.
7. Misiuk A., Praca metodą projektów jako sposób rozwijania kompetencji społecznych dzieci (W:) Problemy a perspektywy prymarnej edukacji. A. Douskova, S. Porubsky (a kol.), Pedagogická fakulta Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, Banská Bystrica 2011 (zbiór na nośniku elektronicznym).
8. Misiuk A., Zmiana pozycji jednostek w nieformalnej strukturze klasy szkolnej w różnych kontekstach edukacyjnych [w:] B. Dąbrowski (red.) Dążenie do mistrzostwa. Z doświadczeń warsztatu naukowego dużych, średnich i małych badaczy. Zeszyty Naukowe Forum Młodych Pedagogów przy Komitecie Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk”, z. 16. Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2012.
9. Deptuła M., Misiuk A., Diagnozowanie kompetencji społecznych dzieci w wieku przedszkolnym i młodszy szkolnym. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2016.
10. Deptuła M., Misiuk A., Rozumienie sytuacji społecznej przez dzieci w klasie I a ich umiejętność współpracy z rówieśnikami i popularność w grupie; Edukacja. Studia. Badania. Innowacje. 2011, nr 2 (114).
11. Misiuk A., Gugulska J., Diagnoza dzieci z nieśmiałością jako podstawa działań inkluzyjnych (W:) J. Aksman, B. Zinkiewicz (red.) Inkluzja. Wybrane aspekty w teorii i praktyce pedagogicznej. Wydawnictwo Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza-Modrzewskiego oraz Towarzystwo Naukowe Societas Vistulana, Kraków 2019.
12. Misiuk A., Program wychowawczo-profilaktyczny "Spójrz inaczej na agresję" jako propozycja wspomaganie rozwoju kompetencji społeczno-emocjonalnych uczniów we wczesnym okresie dorastania. Przegląd Pedagogiczny, 1/2023.